

OBSAH

Hlava první

RYTÍŘSKÝ STŘEDOVĚK V ZENITU

(1250–1278)

I.	Politický vývoj a mezinárodní vztahy	9
I/1	Vznik česko-rakouské unie jako strukturální proměna v kontextu vývoje střední Evropy (1250–1254)	9
	<i>Úvodní charakteristika doby – vývojový profil českého státu a jeho srovnání s Říší, pojem „středověká modernizace“ a období „zenitu středověku“</i>	9
	<i>Nástin politických vztahů ve střední Evropě v polovině 13. století</i>	19
	<i>Obrat v postavení Čech, válka s Bavorskem a povolání Přemysla Otakara na rakouský vévodský stolec (1250–1252)</i>	33
	<i>Guelfské přísahy Přemyslovců a válka s velkou uherskou koalicí</i>	46
	<i>Smrt krále Václava I., mír budínský a Pax Austriatica</i>	52
	<i>Severní politika Čech v letech 1254–1256, myšlenka česko-polské vzájemnosti a otázka prvních šancí Přemysla Otakara II. na římskoněmecký trůn</i>	59
	<i>Jižní politika: porážka v boji s Wittelsbachi a vítězství ve válce o Štýrsko (1256–1260)</i>	77
I/2	Hegemonie české monarchie ve střední Evropě v letech šedesátých	89
	<i>Proměna politického stylu, nový sňatek a královská korunovace Přemysla Otakara II.</i>	89
	<i>Upevnění Přemyslova hegemoniálního bloku ve střední Evropě a vnitřní politika do poloviny 60. let</i>	98
	<i>Třetí česko-bavorská válka, opanování Chebska a vyřešení salcburské otázky</i>	103

	<i>Cíle západní a severní české politiky v 2. polovině 60. let: hegemonie ve Slezsku, expanze na Litvu</i>	
	<i>a sňatkový projekt s Wettiny</i>	112
	<i>Útok Přemysla proti štyrské šlechtě</i>	
	<i>a smrt konutanského vévody Oldřicha III.</i>	119
I/3	Imperiální ráz politiky Přemysla Otakara II. v 1. polovině let sedmdesátých a konfrontace Čech s říšskou politikou Rudolfa I. Habsburského (1270–1278)	125
	<i>Evropské strukturální trendy na přelomu 60. a 70. let</i>	125
	<i>Ovládnutí zemí sponheimského dědictví</i>	
	<i>a summit Přemysla Otakara II. a Štěpána V. na Dunaji</i>	127
	<i>Třetí česko-uherská válka (1271–1272)</i>	132
	<i>Čtvrtá česko-uherská válka</i>	
	<i>a souvislosti zvolení Rudolfa I. Habsburského za římskoněmeckého krále</i>	140
	<i>Charakter moci krále Rudolfa I. Habsburského ve středoevropském rámci, nacionální</i>	
	<i>a právní kampaň proti Přemyslu Otakarovi II.</i>	150
	<i>Válka v roce 1276: rozpad Přemyslova soustátí</i>	159
	<i>Odboj české šlechty, mírový proces s Říší</i>	
	<i>a tzv. dodatkové smlouvy mezi králi Přemyslem a Rudolfem</i>	171
	<i>Protihabsburská fronda v Podumají, „Manifest“ Polákům</i>	
	<i>a bitva na Moravském poli</i>	186
II.	Společenský a kulturní vývoj	196
II/1	Monarchie a země	196
	<i>Specifika středověkého státu</i>	196
	<i>„Země“ jako komplexní rámec veřejné moci</i>	200
	<i>Territorializační procesy v alpských zemích</i>	204
	<i>Formy zemské institucionalizace v Čechách a na Moravě</i>	211
	<i>Panovnická moc a úřady</i>	215
	<i>Tituly a znaky Přemysla Otakara II.</i>	229
II/2	Dostavba krajiny a sídel	231
	<i>Vyústění šlechtické a biskupské teritorializace</i>	231
	<i>Rozšíření sítě královských měst a hradů</i>	256
	<i>Vrcholné středověké hospodářství, postup lánové soustavy na venkově</i>	314
	<i>„Regální“ ekonomika státu (mincovní a horní právo), aktivní úloha patriciátu</i>	319
	<i>Ekonomické a právní postavení Židů</i>	329

II/3	Kulturní situace v českých zemích	334
	Česká slovesná kultura a její sociální zázemí	334
	Německá jazyková kultura v českých zemích – exkluzivita i každodennost, alexandrovský mýtus českých vládců	338
	Nadnárodní latinská vzdělanost	343
	Duchovní a světský lesk („splendor“) dvora, špičkové práce uměleckého řemesla	347
	Trendy umělecké tvorby: malířství a plastika	350

Hlava druhá

VRCHOLNÉ STŘEDOVĚKÁ KRYSTALIZACE

ČESKÉ SPOLEČNOSTI A STÁTNOSTI

(1278–1310)

I.	Politický vývoj a mezinárodní vztahy	359
I/1	Krise a rekonstrukce českého státu	359
	Dočasné rozdělení českého státu	359
	Zajetí královny Václava a tažení krále Rudolfa v roce 1280	368
	„Zlá léta“ – domácí rozvrat a hladomor	376
	Boj šlechtických stran, regentství Závěše z Falkenštejna a protihabsburská politika do roku 1288	386
	Obrat priorit zahraniční politiky a odboj Vítkovců (1289–1290)	404
I/2	Formování česko-polské unie a samostatná říšská politika krále Václava II. v letech 1290–1300	414
	Dědictví Jindřicha IV. Vratislavského, získání Krakova	414
	Nová česká politika v Říši a konsolidační politika v Malopolsku	423
	Expanze do Míšeňska a vídeňský triumvirát (1298), korunovace a smrt Přemysla II. Velkopolského	431
	Obnova polského království Václavem II.	446
I/3	Boj Čech s Říší o hegemonii ve střední Evropě	454
	Nový vrchol české integrační role: italské vzory a vznik česko-polsko-uherské unie	454
	Čechy a Francie, Říše a papežství – boj o převahu ve střední a jihozápadní Evropě	461
	Vyměnění Přemyslovců po meči králem Václavem III.	475
I/4	Epilog doby posledních Přemyslovců (1306–1310)	483
	Koncepce velké rodové moci Habsburků	483
	Útok skupiny patriciátu proti šlechtickým předákům a rozpad vlády Jindřicha Korutanského	497

II.	Společnost a kultura	514
II/1	Společnost, stát a ekonomika	514
	<i>Vzory středověké společnosti a soustava elit českého státu</i>	514
	<i>Pohled ze stupňů trůnu: „dominium generale“ a „dominium speciale“</i>	523
	<i>Hospodářský kolaps na přelomu 70. a 80. let, jeho ekologické a strukturální příčiny</i>	525
	<i>Dostavba země (města, hrady, kláštery)</i>	527
	<i>Rozmach podnikatelské Kutné Hory, horní a městská práva, mincovní a měnová reforma</i>	537
	<i>Státní symboly a ústřední úřady</i>	546
II/2	Kulturní rozkvět pozdně přemyslovské doby	552
	<i>Kulturní proudy v českých zemích a intelektuální osobnost krále Václava II.</i>	552
	<i>Jazykově česká slovesná tvorba</i>	556
	<i>Německá literatura v českých zemích</i>	560
	<i>Latinská literatura</i>	564
	<i>Maliřství a sochařství</i>	567

ZÁVĚR

Strukturální rysy a problémové souvislosti vývoje
vrcholného středověku v českých zemích v letech 1198–1310

<i>Koncepční východiska</i>	575
<i>Strukturální vývoj – přehled</i>	587

POZNÁMKY	600
PŘÍLOHY	640
PRAMENY	662
Orientační zkratky edičních podniků	662
Hlavní edice diplomatických, kodikologických a literárních pramenů	663
LITERATURA	672
Zkratky časopisů a sborníků	672
Soupis literatury	675
REJSTŘÍK	713
TEMATICKÝ PŘEHLED	
ilustrací, genealogických tabulek, schémat, plánek a map k II. a III. dílu	748